

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobce **Mgr. P. F.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Chlebounem, advokátem se sídlem v Praze 4, Paprsková 333/16, proti žalované **Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem v Praze 4, Kongresová 1662/2, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného správního orgánu,

takto:

- I. Určuje se, že zásah **Policie České republiky, Krajského ředitelství hlavního města Prahy**, jímž došlo dne 24. 6. 2016 k vykázání žalobce ze společného obydlí na adrese P. 4, N. V. 3178/24, x. patro, byt č. x, byl nezákonný.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 14 342 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce se podanou žalobou domáhal určení, že zásah žalované ze dne 24. 6. 2016, jímž došlo k vykázání žalobce z místa trvalého pobytu, je nezákonný.

Žalobce se v žalobě rozsáhle vyjádřil k okolnostem, jež předmětnému vykázání (zásahu) předcházely. Uvedl, že 26. 5. 2016 přistihl svou manželku v tramvaji v intimní konverzaci s jejím nadřízeným JUDr. R. K., neudržel se a JUDr. K. „vlepil pár facek“; manželce poté sdělil, že požádá o rozvod. Dne 21. 6. 2016 manželku informoval, že se k 1. 7. 2016 odstěhuje ze společné domácnosti, neboť měl již uzavřenu rezervační smlouvu na byt. Následujícího dne (tj. 22. 6. 2016) se manželka s dvěma nezletilými dcerami odstěhovala ke svým rodičům do Říčan a oznámila na policii tvrzené domácí násilí. Dne 24. 6. 2016 byl

žalobce z důvodu domácího násilí telefonicky vykázán ze společného bytu na adrese N. V. 3178/24, P. 4, které dosud užíval se svou manželkou a dcerami, jakož i z celého jeho bezprostředního okolí. Žalovaná nečekala písemného doplnění námitek, které žalobce předal dne 27. 6. 2016 k poštovní přepravě, a již v poslední den lhůty k doplnění námitek tyto námítky zamítla.

Žalobce doplnil, že na policii se jeho manželka obrátila nikoliv v okamžiku, kdy jí mělo ze strany žalobce hrozit tvrzené nebezpečí, ale až za dva dny, tj. v době, kdy věděla, že se bude žalobce za týden ze společné domácnosti stěhovat; manželka se jej snaží zničit. K samotnému provedení vykázání žalobce uvedl, že policejní orgán nemusel konat v časové tísní, mohl si bez nepřiměřených obtíží a časové prodlevy opatřit další relevantní informace, aniž by tím popřel smysl institutu vykázání. Policie měla dostatečný časový prostor pro ověření pravdivosti informací, které jí sdělila manželka žalobce a její kamarádky. Nešlo o natolik akutní stav, jenž by nepřipouštěl jiné řešení než od sebe bezodkladně fyzicky oddělit osobu ohroženou a útočníka. Policejní orgán dle vyjádření žalobce nedbal, aby nikomu v důsledku jeho postupu nevznikla bezdůvodná újma; mohl si vyžádat vysvětlení žalobce, neboť ten byl po celou dobu v Praze buď ve společném obydlí, nebo v zaměstnání a byl bez problémů k zastížení na čísle svého mobilního telefonu.

Žalobce dále poukázal na judikaturu správních soudů v této věci. Uvedl, že policejní orgán se v odůvodnění vykázání omezil pouze na proklamování obecných frází popisujících domácí násilí. Z odůvodnění není jasné, jak vypadá tvrzené psychické násilí, kdo jsou údajní svědci a kdo dotázané osoby. V odůvodnění není dále ani zmínka o zákonném ustanovení, podle kterého bylo postupováno; je tedy nepřezkoumatelné.

Žalovaná ve vyjádření k podané žalobě navrhla soudu, aby podanou žalobu zamítl, neboť dle jejího názoru ve věci nedošlo k nezákonnému zásahu ze strany Policie České republiky. Poznamenal, že dne 23. 6. 2016 se na místní oddělení Policie České republiky Modřany dostavila manželka žalobce, která oznámila, že jí žalobce v období od února 2004 do 23. 6. 2016 psychicky týral, přičemž jeho chování se vystupňovalo a žalobce ji začal vulgárně napadat a ponižovat i na veřejnosti a před vlastními dětmi. Policisté věc vyhodnotili jako domácí násilí, u něhož se intenzita jednání stupňuje (o čemž svědčí i veřejné napadení JUDr. K. v květnu 2016) a které ohrožuje nejen manželku žalobce, ale i jejich dcery. Realizaci vykázání podpořily také výsledky certifikovaného diagnostického manuálu SARA DN, který ukázal vysoký stupeň zranitelnosti manželky žalobce. Dne 27. 6. 2016 byl žalované doručen tiskopis potvrzení o vykázání s podpisem žalobce, nebylo jí však zasláno žádné doplnění námitek, které žalobce dříve avizoval. V době, kdy byly námítky žalobce doručeny žalované, již bylo vykonatelné předběžné opatření Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 1. 7. 2016, čj. 10 Nc 1516/2016-6, kterým byla žalobci uložena povinnost zdržet se vstupu do bytu a zdržet se styku a navazování jakýchkoli kontaktů s manželkou a nezletilými dcerami. Tato skutečnost ukazuje, že důvody vykázání byly dostačující nejen pro „nižší“ způsob vykázání ve smyslu zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, (dále jen „zákon o policii“), ale i pro vydání předběžného opatření soudem.

V řízení o ochraně před nezákonným zásahem rozhoduje soud podle § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“), na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Městský soud v Praze nařídil v této věci k žádosti žalovaného ústní jednání konané dne 22. 11. 2017, při němž oba účastníci setrvali na svých již dříve písemně vyjádřených stanoviscích.

Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti:

Z úředního záznamu o vykázání ze dne 24. 6. 2016 je zřejmé, že téhož dne byl žalobce podle § 44 zákona o policii na dobu 10 dnů vykázán ze společného obydlí v P. 4, na ulici N. V. 3178/24, byt č. x ve ... patře, které obývá s manželkou a dvěma nezletilými dcerami, jakož i z jeho bezprostředního okolí, tj. z bytu, z celého domu a z oblasti 200 m od domu na všechny strany. Důvodem vykázání bylo opakované a eskalující psychické násilí žalobce vůči ohrožené osobě – manželce žalobce.

Písemností ze dne 27. 6. 2016 nazvanou „Posouzení námitek proti vykázání“ žalovaná rozhodla o neukončení vykázání žalobce ze společného obydlí, neboť měla na základě zjištěných skutečností za to, že manželka žalobce a jeho dvě dcery jsou osoby ohrožené domácím násilím a že v dané věci byly splněny zákonné podmínky pro vykázání. Žalovaná shledala námitky žalobce irelevantními, neboť při realizaci vykázání byl zvolen takový postup, jenž se v dané situaci jevil jako jediný možný, a uvedla, že je má žalobce tímto považovat za vyřízené.

V námitkách ze dne 27. 6. 2016 žalobce uváděl obdobné skutečnosti jako v podané žalobě; popsal svůj každodenní manželský život, průběh přátelství s JUDr. K., jakož i rozpory mezi ním a manželkou, které vykázání předcházely. Žalobce dále brojlil proti odůvodnění úředního záznamu o vykázání, které je dle jeho názoru vágní.

Po právním posouzení věci dospěl soud k závěru, že podaná žaloba je důvodná.

Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 44 odst. 1 zákona o policii lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.

Podle § 44 odst. 3 zákona o policii vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví potvrzení o vykázání, které jim předá proti podpisu. Součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání. Odmítne-li ohrožená nebo vykázaná osoba potvrzení o vykázání převzít nebo odmítne-li písemně potvrdit jeho převzetí, policista tuto skutečnost uvede v úředním záznamu.

Podle § 44 odst. 4 zákona o policii není-li vykázaná osoba vykázání přítomna, poučení o jejích právech a povinnostech v souvislosti s vykázáním jí policista poskytne při prvním kontaktu. Je-li to možné, policista této osobě předá potvrzení o vykázání, v opačném

případě ji poučí o možnosti převzít potvrzení o vykázání a kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie; součástí poučení je i údaj o adrese tohoto útvaru.

Podle § 44 odst. 5 zákona o policii nesouhlasí-li vykázaná osoba s vykázáním, může proti němu na místě podat námitky, které policista uvede v potvrzení o vykázání. Policista námitky předá bez zbytečného odkladu krajskému ředitelství příslušnému podle místa vykázání. Vykázaná osoba může dále do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat příslušnému krajskému ředitelství námitky písemně. Lhůta pro podání námitek počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k převzetí potvrzení o vykázání a je považována za dodržanou, jsou-li námitky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě nebo podány u příslušného krajského ředitelství. O tomto právu policista vykázanou osobu poučí před předáním potvrzení o vykázání.

Jádrem sporu mezi účastníky v nyní projednávaném případě bylo posouzení, zda byl žalobce na svých právech přímo zkrácen nezákonným zásahem žalované, která dne 24. 6. 2016 telefonicky vykázala žalobce ze společného obydlí na základě ustanovení § 44 zákona o policii.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65) je pro poskytnutí ochrany podle § 82 s. ř. s. nezbytné kumulativní splnění pěti podmínek: „*žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením ("zásahem" v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka)*“; není-li byť jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu poskytnout. Podmínka č. 6, spočívající v trvání zásahu či jeho důsledků anebo v hrozbě jeho opakování, byla s účinností od 1. 1. 2012 novelou soudního řádu správního provedeného zákonem č. 303/2011 Sb. zrušena. Judikatura vztahující se ke zbývajícím podmínkám je však i nadále použitelná.

V nyní projednávaném případě je naplnění podmínky první a druhé zcela zřejmé, neboť předmětným vykázáním, v jehož důsledku se žalobce nesměl po dobu 10 dní zdržovat ve společném obydlí a jeho bezprostředním okolí ani navazovat kontakt s ohroženými osobami (tj. svou manželkou a dvěma nezletilými dcerami), byl žalobce nepochybně zkrácen na svých právech. Vykázání pro žalobce představovalo závažný zásah do soukromého a rodinného života; musel opustit svůj domov, najít si přechodné ubytování a ztratil faktickou možnost vykonávat svou rodičovskou odpovědnost vůči oběma dcerám. Naplněna je též čtvrtá podmínka. Nejvyšší správní soud totiž již v minulosti dovodil, že policejní vykázání podle § 44 zákona o policii je faktickým pokynem, tj. zásahem ve smyslu ustanovení § 82 s. ř. s., a nikoli rozhodnutím (srov. rozsudek ze dne 2. 5. 2013, čj. 6 As 62/2012-18). Vzhledem k tomu, že vykázání je zaměřeno přímo proti žalobci, který je jeho jediným adresátem, je splněna i pátá podmínka. Jak soud podrobněji uvede v odstavcích níže, v dané věci došlo i k naplnění třetí podmínky, a provedený zásah byl tedy nezákonný.

Soud nejprve poukazuje na ustálenou judikaturu týkající se institutu policejního vykázání reprezentovanou například rozsudkem ze dne 5. 12. 2013, čj. 9 Aps 11/2013-39, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že se neztotožňuje s názorem, že vykázání osoby telefonicky automaticky splňuje zákonem požadovanou podmínku ústnosti. Dovodil, že v zájmu zachování jednoty výkladu totožných pojmů napříč právním řádem je i v případě požadavku ústnosti dle § 44 odst. 3 zákona o policii třeba trvat na osobním kontaktu policisty provádějícího vykázání a vykazované osoby. Na závěr doplnil, že „*možnost vykázání osoby ze společného obydlí v její nepřítomnosti je však v zákoně o policii systematicky koncipována jako lex specialis k řádnému postupu vykázání, které policista provede při osobním kontaktu*

s vykazovanou osobou. Tento speciální postup je pak třeba aplikovat pouze v případech, kdy se policii nepodaří vykazovanou osobu dohledat nebo kdy se tato před policií dokonce skrývá. V žádném případě však k němu nelze přistoupit v případě, kdy policie má informaci o tom, kde se vykazovaná osoba nachází, a zároveň k jejímu zastížení není zapotřebí vyvinout nepřiměřeně velké úsilí (například nachází-li se vykazovaná osoba v zahraničí). Z tohoto důvodu není možné obhájit telefonické provedení vykázání s odkazem na možnost vykázání osoby v nepřítomnosti.“

S přihlédnutím k výše uvedeným závěrům (s nimiž se zdejší soud ztotožňuje) má soud za to, že v dané věci nebyly naplněny podmínky pro provedení vykázání osoby nepřítomné podle § 44 odst. 4 zákona o policii prostřednictvím telefonního hovoru. Žalobce v žalobě uvedl, že byl snadno dosažitelný v zaměstnání nebo v místě trvalého bydliště a že byl po celou dobu k zastížení na svém mobilním telefonu, přičemž tyto skutečnosti nebyly v řízení ničím zpochybněny. Navíc jim svědčí i fakt, že žalobce byl bez problémů telefonicky zkontaktován policistou provádějícím vykázání. Shora uvedené tedy nijak nenasvědčuje tomu, že by byl žalobce obtížně kontaktovatelný, že by se skrýval atp.

Dle názoru soudu nebyl policista ukládající vykázání v časové tísní a mohl si vyjádření žalobce k celé věci opatřit. Na to lze usuzovat z okolností případu, kdy oznámení o incidentu se znaky domácího násilí bylo učiněno na policejní stanici dne 23. 6. 2016, tedy v době, kdy již byla manželka žalobce s oběma dcerami mimo společné obydlí a měla zajištěno ubytování v domě svých rodičů. Tímto byl vytvořen prostor k tomu, aby si policista před samotným provedením vykázání žalobce ze společného obydlí vyžádal vysvětlení žalobce, a to konkrétně k tvrzenému domácímu násilí, kterého se měl dopouštět na své manželce. Nevyšel najevo žádný důvod, který by opravňoval policistu upřít žalobci jeho právo vyjádřit své stanovisko v okamžiku, kdy mu policista, který hodlal realizovat vykázání, telefonoval.

Soud dále zdůrazňuje, že žalovaná se dopustila závažného procesního pochybení, když rozhodla o námitkách žalobce proti vykázání dříve, než mu uplynula zákonem stanovená lhůta k jejich podání. Žalovaná tak nerespektovala ustanovení § 44 odst. 5 zákona o policii, dle něhož může vykázaná osoba do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat příslušnému krajskému ředitelství námitky písemně, přičemž lhůta pro podání námitek je považována za dodržanou, jsou-li námitky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě.

V dané věci bylo zjištěno, že žalobce převzal potvrzení o vykázání dne 24. 6. 2016. Lhůta k podání písemných námitek započala svůj běh 25. 6. 2016; posledním dnem lhůty pak bylo pondělí 27. 6. 2016. Z obálky založené ve správním spise je zřejmé, že tohoto dne (27. 6. 2016) podal žalobce k poštovní přepravě písemnost adresovanou žalované obsahující jeho odůvodněné námitky proti předmětnému vykázání. Lhůta tak byla zachována. Žalovaná však nedbala třídní lhůty, kterou zákon žalobci poskytuje k podání písemných námitek, a námitky žalobce posoudila již 27. 6. 2016; rozhodla tedy, aniž by zohlednila řádně a včasné podané námitky žalobce, čímž postupovala v rozporu se zákonem. S vydáním posouzení námitek tak měla žalovaná vyčkat do doby, než žalobci uplyne lhůta k jejich podání, následně se s nimi měla náležitě vypořádat.

Na tomto závěru nezmění nic ani fakt, že doplněné námitky žalobce proti provedení vykázání byly příslušnému odboru žalované z důvodu pochybení jejího pracovníka doručeny až 4. 7. 2016, tedy v poslední den vykázání. Z razítka na obálce je zřejmé, že na centrální podatelnu žalované byly námitky doručeny 29. 6. 2016, tzn. do dvou dnů od podání zásilky, což odpovídá standardní době přepravy poštovní zásilky. Bylo tedy na žalované, aby si před vydáním vypořádání o námitkách nechala jistou časovou rezervu pro

případ, že by vykázaná osoba využila svého práva podat písemné námitky proti vykázaní. Ostatně takový postup měla žalovaná zvolit obzvláště za situace, kdy jí žalobce písemné doplnění své námitky vznesené dne 24. 6. 2016 předem avizoval.

S ohledem na výše jmenovaná pochybení, která bez dalšího způsobují nezákonnost vykázaní, se soud již nezabýval otázkou, zda by bylo vykázaní (bylo-li by provedeno zákonem předepsaným způsobem) na základě všech nashromážděných důkazů oprávněné či nikoli.

Žalobce tedy se svou žalobou uspěl. Za této situace soud žalobě podle § 87 odst. 2 s. ř. s. zcela vyhověl a určil, že provedený zásah byl nezákonný.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Náklady, které žalobci v řízení před Městským soudem v Praze vznikly, spočívají v soudním poplatku zaplaceném z podané žaloby v částce 3.000 Kč a dále v nákladech právního zastoupení žalobce advokátem (§ 35 odst. 2 s. ř. s.). Mimosmluvní odměna činí v daném případě tři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci a příprava zastoupení, podání žaloby, účast při jednání soudu) podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a tři režijní paušály po 300 Kč za náhradu hotových výdajů zástupce žalobce podle ustanovení § 13 odst. 3; celkem tedy 10 200 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o částku odpovídající této dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, (§ 57 odst. 2 s. ř. s.); dle § 47 odst. 1 písm. a) tohoto zákona je sazba daně stanovena na 21 %. Částka daně tak činí 2 142 Kč. Celkem tak žalobci náleží náhrada nákladů řízení ve výši 14 342 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit ve lhůtě 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 22. listopadu 2017

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
S. K.